

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 9. december 2020

Sag 63/2020

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Petur Even Djurhuus, beskikket)

I tidligere instans er afsagt dom af Retten på Færøerne den 3. juli 2020 (1-169/2020).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Jens Peter Christensen, Hanne Schmidt, Oliver Talevski og Jens Kruse Mikkelsen.

Påstande

Dommen er anket af T med principal påstand om, at han i medfør af den færøske straffelovs § 68 og § 68 a dømmes til behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning, således at kriminalforsorgen sammen med overlægen kan træffe bestemmelse om genindlæggelse, og med en længstetid på 5 år, subsidiært uden fastsættelse af længstetid.

Subsidiært har han nedlagt påstand om, at der fastsættes en længstetid på 5 år for den idømte foranstaltning om anbringelse i psykiatrisk afdeling.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Anbringender

T har anført navnlig, at en dom til behandling udgør en tilstrækkelig foranstaltning til forebyggelse af yderligere lovovertrædelser efter proportionalitetshensynet i den færøske straffelovs § 68.

En afgørelse om foranstaltninger efter denne bestemmelse skal træffes på grundlag af karakteren af den lovovertrædelse, han er dømt for. Han var anklaget principalt for drabsforsøg, subsidært for vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter efter den færøske straffelovs § 245. Han blev frifundet for drabsforsøg og i et vist omfang for vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter. Han blev alene dømt for vold efter straffelovens § 245 i to forhold og for vold efter § 244 i tre forhold i hændelsesforløbet. Han er således dømt for lovovertrædelser, der er langt mildere og af mindre farlig karakter, end hvad han blev anklaget for. Det taler for en mindre indgribende foranstaltning end en anbringelsesdom.

Det er domstolene, der træffer afgørelse om eventuelle foranstaltninger efter den færøske straffelovs § 68, og udtalelser herom i erklæringer fra læger og Retslægerådet er således alene vejledende. Det er de oprindelige anklager i sagen om drabsforsøg og vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter, der ligger til grund for de retspsykiatriske erklæringer – dvs. anklager, som han er blevet frifundet for. Dette skal have i mente, når man læser erklæringerne.

Der er ikke fornøden dokumentation for, at han lyster og agerer i henhold til de stemmer, han hører. Således er han blevet frifundet for drabsforsøg og i vidt omfang også for grov vold. Han er ikke tidligere straffet eller anklaget for at have foretaget sig noget strafbart.

Hans tilstand umiddelbart inden det pådømte forhold var god. På den psykiatriske afdeling arbejdede man på at udsluse ham til egen bolig med støtte til dagligdags gøremål.

Den idømte foranstaltning bør tidsbegrænses til 5 år. Det gælder, uanset om det ender med en anbringelsesdom eller en behandlingsdom. Der er ikke tale om en alvorlig voldsforbrydelse i straffelovens § 68 a, stk. 2's forstand, og under alle omstændigheder er den voldsforbrydelse, han er dømt for, ikke så alvorlig, at det er påkrævet at gøre retsfølgen tidsubestemt efter straffelovens § 68 a, stk. 2. Man bør holde sig til udgangspunktet om tidsbegrænsede retsfølger efter straffelovens § 68 a, stk. 1. Dertil kommer, at han har siddet varetægtsfængslet i surrogat i 17 måneder.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at oplysningerne om Ts person og omstændighederne ved de begåede strafbare forhold afgørende taler for, at en anbringelsesdom er nødvendig

for at forebygge ligeartet kriminalitet i overensstemmelse med anbefalingerne i de retspsykiatriske udtalelser.

Henset til at han i en længere periode har hørt stemmer og set skygger, der har opfordret ham til at dræbe eller skade andre, vil en behandlingsdom ikke være tilstrækkelig til at forebygge ny kriminalitet. Volden er efter oplysningerne i sagen begået umotiveret og uden varsel mod en sygehjælper på den psykiatriske afdeling, hvor T var indlagt, og som efter det oplyste havde et godt forhold til ham. Mentalerklæringen beskriver T med en udtalt udadreagerende farlighed på basis af vrangforestillinger og anfører, at hans personfarlighed er uforudsigelig, ganske vilkårlig og kan rettes mod stort set alle i nærheden af ham. Retslægerådet har udtalt, at der efter medicinsk behandling er sket en vis bedring, men at T er personfarlig på uforudsigelig og vilkårlig vis, og at der er en betydelig, men af hans psykiske helbredstilstand i høj grad afhængig, risiko for fremtidig ligeartet kriminalitet.

Det forhold, at nævningetinget alene fandt de begåede handlinger omfattet af den færøske straffelovs § 244 og § 245, stk. 1, i stedet for § 237, jf. § 21, kan ikke føre til, at de retspsykiatriske erklæringer ikke kan lægges til grund. De handlinger og omstændigheder, der var beskrevet i sigtelsen, afveg ikke væsentligt fra det forløb, T blev fundet skyldig i. Der er på den baggrund ikke grundlag for at idømme en mindre indgribende foranstaltning end en dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling.

Den grove vold, som T er fundet skyldig i, må utvivlsomt karakteriseres som en alvorlig voldsforbrydelse omfattet af den færøske straffelovs § 68 a, stk. 2, hvorefter der i almindelighed ikke skal fastsættes nogen længstetid. Volden blev begået som udslag af hans udtalte personfarlighed og mod den person, der tilfældigvis var i nærheden. Dette taler i høj grad imod at fravige udgangspunktet om, at der ikke skal fastsættes nogen længstetid. Nødvendigheden af, at der ikke fastsættes en længstetid, underbygges af de retspsykiatriske udtalelser om Ts uforudsigelige og vilkårlige farlighed og udtalte behandlingsbehov.

Højesterets begrundelse og resultat

T blev ved Retten på Færøernes dom af 3. juli 2020, som er afsagt under medvirken af nævninger, fundet skyldig i overtrædelse af den færøske straffelovs § 244 og § 245, stk. 1, ved den 22. juni 2019 at have udsat en kvindelig psykiatrisk plejer for vold og grov vold, bl.a. ved at have taget halsgreb/kvælertag på hende og trampet hende i hovedet.

Retslægerådet har udtalt, at T er sindssyg, og det vurderes, at han er personfarlig på uforudsigelig og vilkårlig vis. Retslægerådet har som mest formålstjenlig foranstaltning til imødegåelse af en betydelig, men af hans psykiske helbredstilstand i høj grad afhængig, risiko for fremtidig ligeartet kriminalitet anbefalet dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling.

Efter karakteren af og omstændighederne ved den udøvede vold, oplysningerne om Ts psykiske sygdom og risikoen for, at han på ny begår alvorlig personfarlig kriminalitet, tiltræder Højesteret, at det er nødvendigt, at han dømmes til anbringelse i psykiatrisk afdeling. Højesteret tiltræder endvidere, at der er tale om en alvorlig voldsforbrydelse, og at der ikke er grundlag for at fravige udgangspunktet i straffelovens § 68 a, stk. 2, hvorefter der ikke fastsættes en længstetid for foranstaltningen.

Højesteret stadfæster herefter dommen.

T har fortsat været frihedsberøvet under anken.

Thi kendes for ret:

Retten på Færøernes dom stadfæstes.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.

D O M

afsagt den 3. juli 2020

Rettens nr. 1-169/2020

Politiets nr. 5600-73112-00001-19

Anklagemyndigheden

mod

T

født den ...

boende p.t. Psykiatrisk Afdeling, X-sygehus i X-bys

Der har medvirket nævninge ved behandlingen af denne sag.

Anklageskrift fra Landfogeden på Færøerne er modtaget den 25. maj 2020.

T er tiltalt for overtrædelse af

principalt

straffelovens § 237, jf. § 21 - forsøg på manddrab - ved den 22. juni 2019 kort før ca. kl. 22.43 på ... i X-by at have forsøgt at dræbe F under hendes tjeneste som psykiatrisk plejer ved

- flere gange at have slået hende i nakken med en ukendt genstand,
- mindst 2 gange med stor kraft at have banket hendes hoved ind i et stengærde,
- flere gange at have forsøgt at kvæle hende med begge sine hænder,
- at have forsøgt at kvæle hende med et tørklæde, som tiltalte forsøgte at sno rundt om hendes hals, hvilket dog blandt andet mislykkedes, fordi hun satte sig til modværge, og
- ved flere gange at have trampet hende i hovedet,

hvorved F pådrog sig diverse skader.

Subsidiært

straffelovens § 244 og § 245, stk. 1, jf. til dels § 21 - vold og vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter samt til dels forsøg herpå - ved den 22. juni 2019 kort før ca. kl. 22.43 på ... i X-by at have udøvet vold og vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter mod F under hendes tjeneste som psykiatrisk plejer ved

- at have angrebet hende bagfra, hvorefter tiltalte løftede hende op og med og med stor kraft mindst 2 gange at have banket hendes hoved ind i et stengærde med stor kraft, hvorefter tiltalte smed hende ned på jorden,
- flere gange at have forsøgt at kvæle hende med begge sine hænder, hvorunder tiltalte i mindst et tilfælde satte sig ovenpå hende forud for kvælningsforsøget, ligesom tiltalte i et andet tilfælde hev hende op fra jorden i hendes hår forud for kvælningsforsøget,
- at have forsøgt at kvæle hende med et tørklæde, som tiltalte forsøgte at sno rundt om hendes hals, hvilket dog blandt andet mislykkedes, fordi hun satte sig til modværge,
- flere gange at have slået hende i nakken med en ukendt genstand, og
- ved flere gange at have trampet hende i hovedet,

hvorved F pådrog sig diverse skader.

Mest subsidiært

straffelovens § 244 - vold - ved den 22. juni 2019 kort før ca. kl. 22.43 på ... i X-by at have udøvet vold mod F under hendes tjeneste som psykiatrisk plejer ved

- at have angrebet hende bagfra, hvorefter tiltalte løftede hende op og med og med stor kraft mindst 2 gange at have banket hendes hoved ind i et stengærde med stor kraft, hvorefter tiltalte smed hende ned på jorden,
- flere gange at have forsøgt at kvæle hende med begge sine hænder, hvorunder tiltalte i mindst et tilfælde satte sig ovenpå hende forud for kvælningsforsøget, ligesom tiltalte i et andet tilfælde hev hende op fra jorden i hendes hår forud for kvælningsforsøget,
- at have forsøgt at kvæle hende med et tørklæde, som tiltalte forsøgte at sno rundt om hendes hals, hvilket dog blandt andet mislykkedes, fordi hun satte sig til modværge,
- flere gange at have slået hende i nakken med en ukendt genstand, og
- ved flere gange at have trampet hende i hovedet,

hvorved F pådrog sig diverse skader.

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået, at tiltalte i medfør af straffelovens 68, jf. 16, stk. 1, dømmes til anbringelse i psykiatrisk afdeling, samt at der ikke fastsættes længstetid, jf. straffelovens 68 a, stk. 2.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Advokat Sigmund Poulsen har påstået, at tiltalte skal betale 34.600 kr. i erstatning til F.

Tiltalte har bestridt erstatningspligten

Tiltalte har i øvrigt bestridt erstatningskravets størrelse.

Sagens oplysninger

Der blev afgivet forklaring af tiltalte og af vidnerne F, A, politibetjent B, læge Brynhild Hanusardóttir Reinert, overlæge Malan Holm og bistandsværgen C.

Forklaringerne er gengivet i retsbogen.

[Af retsbogen af 29. juni 2020 fremgår bl.a.:

“Den 29. juni 2020 kl. 09.30 blev retten sat på Hotel Hafnia af sorenskriver ... med nævninger.

...

Tiltalte forklarede, at han havde opholdt sig nogle måneder på psykiatrisk afdeling, da episoden fandt sted. Han kendte godt F. Han havde været en tur hjemme hos sin far den dag. På afdelingen kæmpede han for ikke at gå ud. Stemmerne i hans hoved sagde, at han skulle dræbe et menneske. Det var ikke nogen bestemt. Han ved ikke, hvorfor han valgte at gå ud alligevel. Han og F gik mod X-kommune. Han kan ikke huske så meget mere end det, heller ikke, at han blev afhørt af politiet. Da de nærmede sig den store

bro, prøvede stemmerne at lokke ham til at dræbe en eller anden. De sagde ikke noget om, hvordan han skulle gøre. Han kan ikke huske, at han tænkte på at gøre F fortræd. Han kan ikke huske, om der var mange myg den dag. Han kan heller ikke huske, hvad han forklarede til politiet den 4. september 2019.

Han har tidligere oplevet, at stemmer har beordret ham til at dræbe, men den dag var de meget stærke. Han ønskede ikke at dræbe F. Han har en svag erindring om, at F havde tørklæde på. Han ved ikke om han gjorde noget med det. Han kan ikke huske at have løftet hende op eller gjort noget, som kunne få hende til at kæmpe imod ham. Han kan ikke huske, at hun skulle have kæmpet for at beskytte sin hals. Han har haft mareridt om, at han kvalte hende og at hun holdt sine hænder op foran halsen.

Stemmerne beordrer ham til at skære i sig selv og dræbe, og nogle andre dumme ting. De giver ham også besked på at bruge våben, fx en hammer eller en økse. Han plejer at kunne styre det. Han havde ikke våben med på gåturen, men han havde tænkt på det. Det var en tråd ring som kan knækkes og strækkes ud, og som kan bruges til at lægge om halsen på en person. Det er muligt, at det er sådan en, som anklageren havde med i retten. Han havde to hjemme på sit værelse gemt på en hylde i et skab og i en skuffe. Stemmerne ønskede at hans skulle dræbe en person. Helst en mand, og ellers en kvinde.

Han ser også skygger for sig. De bevæger sig rundt sammen med ham og prøver også at få ham til at dræbe. Sådan en var der også på gåturen med F. De gik forbi en jernstang, som skyggen bad ham bruge mod hende, vist nok til at slå med. Han ville ikke lytte skyggen og de gik derfor forbi jernstangen.

Han kan ikke huske, at F har råbt ad ham, og det har han heller ikke drømt om. Han havde en fornemmelse af, at politiet kom til stedet, og han satte sig ind i deres bil. Han snakkede med politibetjentene, men han ved ikke hvad, de snakkede om, eller hvad de sagde til ham.

Han havde det dårligt den dag. Han bad personalet om mere medicin men fik det ikke. Han havde ikke planer om at dræbe F. Han kan ikke huske, at der var noget særligt under gåturen, som gjorde ham vred eller generede ham. Han fik et blackout.

Foreholdt bilag D-14, side 3, første afsnit forklarede tiltalte, at han ikke kan huske at have sagt noget til politiet om, hvorfor han angrebet mod F standsede. Han har sikker forklaret sådan.

Billederne fremlagt som bilag B-2 har han malet. Han maler som tidsfordriv. Billederne betyder ikke noget særligt.

Han har fortalt forskellige personer på X-sygehuset om skyggerne, blandt andet en, der hedder D. Skyggerne kommanderer altid med noget ondt. De vil have ham til at dræbe. Han kan ikke huske at have talt med Michael Andreassen.

På forsvarerens spørgsmål forklarede tiltalte, at da han sagde ja til at gå tur med F havde han ikke noget på sig. Heller ikke de ringe, som kunne knækkes og strækkes ud til en lang tråd. Han kan huske, at de kom op til den store bro. Stemmerne sagde at han skulle dræbe nogen. Det var ikke nogen bestemt, som han skulle dræbe. Han havde ingen planer om at dræbe

F. Han ønskede ikke at gøre hende fortræd. Han er ikke klar over, hvor lang tid gåturen varede. Han har hørt stemmer siden han var 14 år. Dengang var han ikke så vant til at høre dem, som han er nu. Han prøvede at ignorere dem. Han kan ikke huske at have haft en samtale med Michael Andreassen, heller ikke at han skulle have fortalt ham de ting, der er gengivet i bilag D-1 1, på side 13, afsnit 2, om at stemmerne havde beordret ham til at gå ud og dræbe, at han skulle tie stille med det eller at stemmerne beordrede ham til at så F med en jernstang.

F forklarede, at hun er uddannet sygehjælper, og at hun siden 2012 har arbejdet i psykiatrien på X-sygehuset på to forskellige afdelinger.

Tiltalte havde boet på den afdeling, hvor hun arbejdede i flere måneder forud for episoden. Hun havde god øjenkontakt med ham, og hun oplevede, at deres relation var præget af gensidig venlighed. De havde ofte været på tur sammen. Tiltalte sagde som regel ikke så meget. Han talte ikke om, at han indimellem kunne høre stemmer, og hvis han blev spurgt direkte, så svarede han ikke rigtig.

Den 22. juni 2019 mødte hun på arbejde kl. 15.00 til aftenvagte. Der var to andre kollegaer på arbejde. Det var en weekend, så der var kun 4 patienter på afdelingen. Omkring kl. 22 skulle hun låse yderdøren, og da stod tiltalte ved døren med jakke på. Hun spurgte, om hun skulle gå tur sammen med ham. Det ville han gerne. Hun lagde ikke mærke til at tiltalte var anderledes end han plejede. Hun gav sine kollegaer besked og tog jakke og tørklæde på. De gik fra afdelingen og kom ned på vejen ved rundkørslen ved X-kommune. De fortsatte mod X-kommune, og på vejen gik tiltalte forbi hende. Tiltalte spurgte, om de kunne gå op ad stien forbi møbelforretningen, De fulgte stien langs På et tidspunkt da de nærmede sig den nye bro, sagde tiltalte "ha". Hun sagde ingenting. Lidt efter sagde han på ny "ha". Vidnet sagde, at hun ikke sagde noget og spurgte tiltalte, om han hørte stemmer. Det svarede han ikke på. Hun tænkte, at det måske var tilfældet og tog sit tørklæde af og holdt det i hånden. Hun ved, at man ikke bør have tørklæde på, på arbejde, fordi det er sket, at nogen er blevet kvalt med et tørklæde. Hun tænkte, at det formentlig ville være bedst at vende om. Hun har nok følt sig usikker ved, at han sagde "ha", når det ikke var andre i nærheden. Hun spurgte ham igen, om han hørte stemmer uden at få svar. Hun foreslog, at de vendte om. Han var lidt modvillig men fulgte efter hende, da hun vendte om. Han gik bagved hende. Der kom mange myg. Tiltalte spurgte, hvorfor der var så mange myg. Da de havde gået lidt videre, sagde tiltalte, at han ikke havde det godt og var bange. Hun prøvede at berolige ham og foreslog, at de skyndte sig tilbage på afdelingen. Da de havde gået lidt videre, spurgte tiltalte, om alt var ok. Det bekræftede vidnet, at det var, og forsikrede ham om, at når de kom tilbage til afdelingen, så ville han få det bedre. Tiltalte gentog spørgsmålet lidt senere, og hun svarede det samme. Vidnet gik stadig foran tiltalte, hvilket er helt normalt. Lidt efter sagde tiltalte at "du siger at alt er ok, men det er ikke ok", hvorefter tiltalte bagfra tog fat om halsen på vidnet og slyngede hende ned mod et stengærde, så hun slog sin venstre tinding imod stenene og faldt fremad ned i græsset. Hun tænkte, at det ikke var i orden, og at det ville hun notere, når hun kom tilbage på afdelingen. Hun kunne imidlertid ikke komme op igen, fordi han på en eller anden måde var ovenpå hende. Hun kæmpede, men kunne ikke klare det. Tiltalte tog i hendes hår og trak hendes hoved opad og tog hendes tørklæde, og viklede det om hendes hals. Imens kæmpede hun forgæves for at komme op. Hun kunne mærke, at tiltalte trak tørklædet af hende igen. Det er et langt tørklæde. Hun kiggede op og kunne se, at han var i gang med at lægge tørklædet dobbelt. Det lykkedes hende at komme op at stå. Hun så ham i

øjnene og råbte hans navn, men han reagerede ikke. Inden hun nåede at reagere, tog han fat om hendes hals med begge hænder og kastede hende bagover, så hun slog nakken ned i stien. Hun lå med hovedet ned mod stien, og han satte sig på hug over hendes brystkasse med hænderne om hendes hals. Hun kunne ikke få luft, og hun tænkte på, om han ville dræbe hende. Hun prøvede forgæves at få hans hænder væk fra halsen. Hun fik mindre og mindre luft og følte, at hun skulle dø. Mange tanker løb igennem hendes hoved mens hun kæmpede alt hvad hun kunne, men han var langt stærkere end hun. Hun prøvede at samle kræfter til at slå albuerne ned mod hans lår. I det samme da hun gjorde det, rejste han sig op. Hun prøvede at komme op men nåede ikke længere end til at ligge på siden, da tiltalte trampede med sin sko ned mod hendes venstre tinding to gange. Hun fik vendt sig rundt, så hun lå på knæene med albuerne mod stien. Hun fik fat i sin mobiltelefon og fik på en eller anden måde fat i alarmcentralen. Hun talte ned i telefonen uden at holde den mod øret for ikke at provokere tiltalte. Hun fik givet politiet besked om, hvor hun var. Tiltalte ville ikke lade hende gå nogen steder og stod ved siden af, hvor hun lå. Hun havde kontakt med politiet i telefonen. Efter ret lang tid, kom der en mand ad stien. Hun kom i ambulancen og blev kørt på sygehuset, hvor hun var til dagen efter. Tiltalte blev sat i en politibil.

Kort inden overfaldet sagde tiltalte, at han ikke havde det godt, at han var bange. Hun prøvede at aflede hans tanker. Hun gik ud fra, at han hørte stemmer. Hun ville gerne have tiltalte hurtigt tilbage til afdelingen, så han kunne få hjælp, fx i form af medicin. De skyndte sig nedad stien. Det var da, at han spurgte, om alt var ok. Hun forsikrede ham om, at han ville få det bedre, når de kom tilbage på afdelingen. Det gentog sig, og tredje gang sagde han, at det ikke passede. Han tog fat om hendes hals bagfra og kastede hende mod stengærdet, som forklaret tidligere.

Foreholdt bilag C-1, afhøringsrapport af 23. juni 2019, side 3, 3. nederste afsnit forklarede vidnet, at som hun husker det, så blev hun slynget med hovedet først ind i stenene, så hun slog tindingen. Der blev en kamp mellem dem i græsset lige ved siden af stengærdet. Hun kunne ikke komme op igen. Det var på det tidspunkt, at det med tørklædet skete. Hun kan ikke huske, hvor mange gange hendes hoved blev slået ind i stengærdet.

Foreholdt bilag C-1, side 3, sidste afsnit, hvorefter hun ikke vidste hvordan hun havde fået et slag i baghovedet forklarede vidnet, at det hele var gået meget hurtigt. Dagen efter på sygehuset havde en psykolog spurgt hende, hvordan hun var kommet om på ryggen at ligge, og det kunne hun ikke svare på. Da hun kom hjem og fik sovet fik hun et flashback, og kunne tydeligt se hændelsesforløbet for sig. Det var da hun så ham ind i øjnene og råbte hans navn, at hun blev kastet bagover og slog baghovedet i grusstien. Hun er ikke klar over, om hun talte med psykologen før eller efter, at hun talte med politiet. Der var mange folk omkring hende, og hun var ret chokeret, så det er svært at huske rækkefølgen. Hun tror, at samtalen med psykologen foregik efterfølgende.

Da hun var kommet ned at ligge på ryggen, lå tiltalte på knæ over hende. Han trykkede mod hendes brystkasse og holdt med begge hænder om hendes hals. Hun kunne ikke slippe væk, og hun kunne mærke, at hun ikke havde kræfter nok til at kæmpe imod ham. Hun fik mindre og mindre luft, fordi han trykkede mod hendes hals. Han øgede trykket mod hendes hals. Hun følte, at hun var ved at miste kræfterne og ville blive kvalt. Hun følte, at hun ville dø. Inden han kastede hende bagover råbte hun hans navn flere gange, men han reagerede slet ikke. Det var både da han kastede hende mod stengærdet, og da

hun kom op at stå igen. Det var som om, han slet ikke ænsede hende.

Foreholdt bilag C- 1, side 4, 3. afsnit forklarede vidnet, at det godt kan være, at hun har sagt til politiet, at tiltalte forsøgte at kvæle hende 3-4 gange. Han tog en gang om hendes hals bagfra, så vikledde han tørklædet om hendes hals, og da han kastede hende bagover var det med et greb om halsen. Hun oplevede det sådan, at hendes nylonjakke fik dem til at glide i græsset, mens de kæmpede på jorden.

Hun tror, at han fik fat i hendes tørklæde, fordi hun havde tabt det, da hun blev slynget imod stengærdet. Tiltalte trak hendes hoved opad og vikledde tørklædet rundt om hendes hals. Det kunne hun mærke meget tydeligt, også da han trak det af igen. Hun kæmpede sig op, og da kunne hun se, at han var i gang med at lægge tørklædet dobbelt. Hun råbte hans navn, men han reagerede ikke. Inden hun vidste af det, lå hun igen nede på stien. Tiltalte strammede ikke tørklædet. Tørklædet var omkring 2 meter langt og var viklet mange gange rundt om hendes hals. Hvis det var lykkedes for tiltalte at få lagt tørklædet dobbelt og rundt om hendes hals, så tror hun, at han ville have prøvet at kvæle hende en gang til.

Tiltalte slog hende ikke med en genstand. Hun mener, at hun kan huske det hele.

Vidnet viste for retten, hvordan tiltalte havde trampet på siden af hendes hoved. Det fremgik, at tiltalte placerede sig stående ved vidnets hoved, løftede benet og trampede lodret ned mod vidnets hoved, på samme måde som man tramper på en papirspose med luft i. Han gjorde det to gange. Derefter kom hun langsomt op på knæene at sidde.

Anklageren afspillede alarmopkaldet for retten. Vidnet forklarede, at det, der udløste det voldsomme udbrud, som hun kom med under alarmopkaldet, skete efter at hun var blevet trampet i hovedet. Vidnet kunne ikke redegøre for, hvad der havde udløst hendes udbrud. Under opkaldet lå hun på knæ med albuerne mod jorden og holdt telefonen under sig.

Foreholdt bilag C-1, side 4, 4. afsnit hvorefter kraven på hendes jakke lå mellem hendes hals og tiltaltes hænder, mens de lå i græsset, forklarede vidnet, at det kan hun godt huske. Hun kunne ikke få hans hænder væk, fordi han var stærkere end hende. Hun følte, at alt gled på grund af den glatte jakke. Det er rigtigt, at hun forklarede til politiet, at hun forsøgte at anvende det selvforsvar som hun havde lært, og at hendes jakke lå mellem hendes hals og tiltaltes hænder, og at han derfor ikke fik ordentligt fat. Det er også rigtigt, at hun forklarede, at det på et tidspunkt sortnede for hendes øjne. Hun blev tør i halsen og tænkte, om det virkelig kunne passe, at tiltalte ville dræbe hende. Hun følte, at hun måtte finde styrke for at komme fri. Hun følte også, at hendes styrke gjorde så lille forskel i forhold til tiltaltes styrke. Hun prøvede så at slå sine albuer ned i hans lår, men han rejste sig op på det tidspunkt.

Foreholdt bilag C-1, side 5, 1. afsnit om, at hun skulle have slået sin knyttede hånd i låret på tiltalte, som ikke så ud til at bemærke det. På grund af vidnets nylonjakke, og at hun nægtede at give op og vred og snoede sig kom hun på et tidspunkt fri af tiltaltes halsgreb. Hertil forklarede vidnet, at hvis politiet har gengivet hendes for at have sagt det, så har hun nok forklaret sådan. Det er hendes opfattelse, at det ikke var hendes slag eller modstand, som fik tiltalte til at rejse sig op.

Foreholdt bilag C-1, siden 5, 2. afsnit om, at tiltalte rejste sig og tog hendes tørklæde og vikledet det om hendes hals, hvilket på grund af hendes hår og nylonjakke ikke fungerede. Han tog det af igen og lagde det dobbelt og forsøgte igen at lægge det om hendes hals, men vidnet fik det revet væk. Hertil forklarede vidnet, at hun nok har forklaret sådan til politiet, hvis det står i rapporten. Vidnet var usikker på rækkefølgen. Det sidste der skete var, at tiltalte trampede hende i hovedet, da hun var kommet om på siden at ligge. Hun følte, at en sådan ondskab kunne hun ikke klare sig imod. Hun underskrev politirapporten. Det ville hun ikke have gjort, hvis det der stod, ikke var rigtigt.

På spørgsmål fra den beskikkede forsvarer forklarede vidnet, at hun på et tidspunkt arbejdede som afløser på den lukkede afdeling, mens tiltalte var der. Da snakkede tiltalte om skygger. Han havde det dårligere på det tidspunkt, end da han var på den åbne afdeling umiddelbart forud for overfaldet. Han kunne frit gå ud 6 timer om dagen. Det var på tale at udskrive tiltalte.

Det var ikke usædvanligt, at personalet gik tur alene sammen med patienter.

Under gåturen nåede de næsten helt op til den store bro, inden de vendte om. Det er muligt, at der var generende myg næsten hele vejen tilbage til det sted, hvor overfaldet skete. De gik meget hurtigt til sidst. Tiltalte var meget generet af myg.

Foreholdt bilag C-1, side 3, næstnederste afsnit og bilag C-2, side 2, 1. afsnit, vidnets rettelser af 25. juli 2019, forklarede vidnet, at det første tiltalte gjorde var at tage fat om hendes hals med begge hænder bagfra og lidt fra venstre side og slynge hende ind mod stengærdet. Når hun har forklaret, at hun blev kvalt 3 eller 4 gange, så var dette den første gang. Hun slog venstre tinding imod stenene og faldt forover. Hun blev meget chokeret, og det hele gik meget hurtigt. Hun er derfor i tvivl om, hvor mange gange tiltalte slog hendes hoved mod stenene. Hun landede på maven i græsset lige ved siden af stengærdet. Hun slog sit hoved 2 gange, men hun ved ikke præcis, hvordan det skete. Det var i den situation, at hun tænkte, at det måtte hun indberette. Hun fik hænderne frem for sig for at komme op igen. Hun kunne ikke komme op. Det var fordi tiltalte på en eller anden måde var over hende og holdt hende nede. Mens hun prøvede at komme op kunne hun mærke, at tiltalte vikledet tørklædet rundt om hendes hals. Hun kunne også mærke, at tørklædet blev trukket af igen. Hun kæmpede for at komme op og for at se, hvad der skete. Hun kom op og kunne se, at tiltalte lagde tørklædet dobbelt. Hun råbte til ham, men han reagerede ikke. Med det samme tog tiltalte om hendes hals forfra og hun blev kastet bagover. Da tiltalte satte sig på knæ over hende og tog hende om halsen, var der tale om et rigtigt kvælertag. Hun fik næsten ingen luft. Hun fik ikke slået albuerne i hans lår, fordi tiltalte rejste sig i det samme. Det var noget han gjorde af sig selv. Det havde ikke noget med hendes modstand at gøre. At han rejste sig er årsagen til, at hun er i live i dag. Hun ville også rejse sig op, men nåede ikke længere end om på siden, før tiltalte trampede hende i venstre tinding 2 gange. Hun kom op på knæ og fik ringet til politiet. Tiltalte stod over hende imens. Forud for opkaldet følte det som om alting var gået meget hurtigt. Alt var kaos og kamp. Hun kan ikke vurdere varigheden af overfaldet, men det følte som om tiltalte kvalte hende rigtig længe, mens hun lå på ryggen.

På anklagerens supplerende spørgsmål forklarede vidnet, at tiltalte af sig selv slap sit kvælertag på hende, mens hun til sidst lå på ryggen på jorden. Hendes kræfter gjorde ingen forskel i forhold til hans. Et af de andre kvælertag ophørte fordi hun gjorde modstand og faldt forover. Det var det første. Efter overfaldet kunne hun tydeligt mærke, at tiltalte havde trykket hendes ribben, mens han sad ovenpå hende.

Hvis hun ikke havde gjort modstand ved det første kvælertag, så tror hun, at hun var blevet kvalt. Det tror hun, fordi det virkede som om det var det, der var hans plan. Det forstyrrede hun ved at gøre modstand, tror hun.

På spørgsmål fra den beskikkede bistandsadvokat forklarede vidnet, at hun var sygemeldt i 14 dage, men at hun startede på arbejde efter en uge og arbejdede en uge, inden hun gik på ferie. Hun ønskede ikke, at overfaldet og angsten som følge deraf, skulle ødelægge hendes arbejde. Hun har haft samtaler med psykologer ansat på hendes arbejdsplads om overfaldet. Overfaldet har påvirket hende meget. Hun er hele tiden på vagt og blev i en periode meget let forskrækket. Hendes krop kunne reagere voldsomt på mindre forskrækkelser. Det er blevet bedre. Efter ferien arbejdede hun på almindelige vilkår. Meningen var, at hun skulle på ferie den 22. juni 2020, men indkaldelsen til at afgive vidneforklaring under sagen, fik hendes reaktioner på overfaldet til at blusse op på ny. Hun har derfor været sygemeldt siden. Hun har ikke haft udgifter til psykologbistand, fordi hun har haft adgang til dette på sit arbejde. Hun ønsker at tage forbehold om at kræve erstatning for fremtidige psykologudgifter.

Sagen udsat.

Retten hævet kl. 15.00.”

Af retsbogen af 30. juni 2020 fremgår bl.a.:

“Den 30. juni 2020 kl. 09.00 blev retten sat på Hotel Hafnia af sorenskriver ... med nævninger.

...

Som vidne mødte A med sin mor,

Vidnet blev vejledt om vidnepligten og forklarede, at hun og en jævnaldrende veninde gik tur den 22. juni 2019 på X-kommune om aftenen. De var på vej hen til kirkegården på De var på vej over en gangbro i stisystemet vest for forretningen ..., da nogle lyde fik hende til at vende sig. En kvinde lå på knæ på en grussti 11-15 meter væk. Kvinden lå foroverbøjet. Hun havde langt lyst og krøllet hår, som hang ned foran hendes ansigt, som vendte mod broen. Der stod en mand i græsset bagved kvinden. Det virkede som om kvinden prøvede at kigge op. Det forekom vidnet at manden havde en blå eller sort genstand i hånden, som han slog ned mod kvindens nakke 3-5 gange. Både vidnet og veninden skreg og manden så dem. Hun råbte til sin veninde, at hun skulle løbe alt hvad hun kunne og tilkalde hjælp. Manden kiggede på vidnet, der “frøs” til stedet. Hun følte, at manden med sit blik sagde: “Skal jeg også komme efter jer?” Hun løb fra stedet. Da de kom hjem til veninden tilkaldte venindens ar hjælp og løb ud for at finde manden.

Foreholdt bilag E-1, side 2, 3. og 6. afsnit forklarede vidnet, at hun ikke i dag kunne huske, at kvinden råbte om hjælp. Kvinden nærmere stønnede eller ømmede sig. Hun kunne se, at kvinden prøvede at løfte hovedet, og at hun var bange.

På forsvarerens spørgsmål forklarede vidnet, at hun stod midt på den bro, som ses på 1. billede i bilag A-5. Kvinden og manden var placeret foran stengærdet. Kl. var omkring 11 om aftenen, og det var helt lyst. Manden råbte og skældte ud på kvinden. Hun ved ikke, hvad han råbte.

Vidnet, Politiassistent B, var mødt. Vidnet erklærede, at han var bekendt med reglerne for afgivelse af vidneforklaring i retten.

Vidnet forklarede, at han sammen med en kollega blev sendt til stedet af vagthavende. De fik kontakt til tiltalte, som virkede rolig, men også nervøs. Ud fra det som tiltalte sagde, vurderede vidnet, at tiltalte havde dårlig samvittighed overfor sig selv på grund af det, som han havde gjort. Tiltalte fortalte under indtransporten, hvad han havde gjort, og at hans plan havde været at dræbe kvinden. Tiltalte oprindelige plan havde været at finde en mand, som var større og stærkere end ham selv, og så slå den mand ihjel. Det blev dog damen, fordi hun var med på spadsereturen. Tiltalte fortalte, at stemmer hele dagen havde generet ham, og at han prøvede at kæmpe imod. Det var vanskeligt for tiltalte, fordi stemmerne sagde, hvad han skulle gøre. Til sidst gav han efter for stemmernes pres, men det var også fordi han kæmpede imod stemmerne, og at damen gjorde mere modstand, end han havde regnet med, at han opgav sin plan. Tiltalte fortalte, at stemmerne beordrede ham til at dræbe damen. Enten samme dag eller næste dag fortalte tiltalte mere om, hvad stemmerne sagde til ham. Det er det, der er gengivet i bilag D-1, på side 3, 3. og 4. afsnit om, at tiltalte tit tænkte på at slå nogen ihjel, at han havde haft lyst til det hele dagen, og at damen bare tilfældigvis var der.

Vidnet var lidt ærgerlig over, at det blev damen, som han godt kunne lide, fordi han havde haft planer om, at det skulle være en stor og stærk mand. Han havde vist også forberedt en eller anden form for våben, som han ville bruge. Damen forstyrrede tiltaltes planer, da hun kom med ud at gå. Vidnet mener, at tiltalte fortalte det med våbenet efter grundlovsforhøret.

Efter grundlovsforhøret transporterede vidnet og hans kollega tiltalte i en patruljevogn. Da sagde tiltalte spontant, at alt, som blev sagt under grundlovsforhøret, passede. Han mener at det var ved samme lejlighed at tiltalte fortalte om en jernring som kunne strækkes ud og bruges som våben. Han havde gjort den klar til at tage med på spadseretur, men han turde ikke alligevel, da damen gik med ham. Da de spurgte tiltalte, hvorfor han ikke dræbte damen sagde han, at det var fordi hun gjorde stor modstand i lang tid og at han efterhånden fik overtalt stemmerne. Vidnet indførte tiltaltes udtalelser i en oplysningsrapport, bilag B-12.

På forsvarerens spørgsmål forklarede vidnet, at ambulancen var vist nok ankommet før politipatruljen. Portørerne tog sig af damen, og vidnet og hans kollega tog tiltalte med i patruljevognen. Vidnet skrev oplysningsrapporten, A-2, mens kollegaen skrev rapport om de ting, som tiltalte havde udtalt sig om. Han ved ikke hvorfor oplysningsrapporten vedrørende tiltaltes udtalelser efter grundlovsforhøret, B-12, ikke indeholder en vejledning om tiltaltes

ret til ikke at udtale sig. Tiltalte udtalte sig spontant. Det er rigtigt, at de også stillede spørgsmål til tiltalte.

Det er vidnets vurdering, at der er mellem 20 og 60 meter fra broen og gerningsstedet, billede 1 i bilag A-5.

Vidnet, læge Brynhild Hanusardóttir Reinert var mødt.

Anklageren erklærede, at F har meddelt samtykke til indhentelse af lægelige oplysninger med relation til sagen.

Retten vejledte vidnet om vidnepligten og vidneansvaret, og vidnet forklarede, at hun modtog F på skadestuen efter overfaldet og udarbejdede primær journalen. Af den fremgår, at F var forslået, ked af det og chokeret. Hun indførte så ordret som muligt de oplysninger, som Brynhild gav om overfaldet under punktet "Aktuelt" i journalen, bilag C-4. Skaderne hun kunne konstatere var, at der var blå mærker i ansigtet, særligt på kindbenene og omkring øjnene, hvor der også var blodsprængninger. Der var blod fra et sår i hårbunden og spor af næseblod. Hun havde et bidsår på tungen, og et rødt mærke foran på halsen samt hudafskrabninger på hænder og knæ. Hun var øm ved nederste ribben i højre side, hvilket kan stamme fra et traume. Et sår på tungen kan stamme fra et overfald. Mærket på halsen kan stamme fra fastholdelse omkring halsen. Vidnet kunne ikke sige noget om intensiteten af trykket mod halsen. Hun blev indlagt på intensiv afdeling på en mistanke om hjernerystelse, fordi hun oplyste, at hun var blevet sparket i hovedet. Hovedskader kan ikke altid ses med det blotte øje. Hun kan ikke huske, om hun vendte F's øjenlåg for at se efter blødninger i øjenlåget. Hun kan ikke huske, om blodsprængningerne omkring øjnene var punktformede, og hun kan ikke fastslå det på baggrund af fotomaterialet i sagen. Skaderne som hun konstaterede kunne, godt stamme fra den tid og på den måde, som F oplyste.

På forsvarerens spørgsmål forklarede vidnet, at hun bestilte blodprøve fra F, en ct-skanning af hendes hjerne og røntgen af hendes brystkasse. Hun kender ikke blodprøvesvaret, men skanningen og røntgenundersøgelsen viste ikke unormale forhold. Skaderne kan beskrives som overfladiske. Hun har ikke noteret noget om skader eller ømhed i nakken, som hun undersøgte.

Vidnet, overlæge Malan Holm, var mødt.

Anklageren erklærede, at F har meddelt samtykke til indhentelse af lægelige oplysninger med relation til sagen.

Retten vejledte vidnet om vidnepligten og vidneansvaret, og vidnet forklarede, at hun er øjenlæge, og at hun undersøgte F. Det anførte under punktet "Aktuelt" i journalens næstsidste side, bilag C-4, er en gengivelse af det, som patienten fortalte. Patienten var misfarvet omkring øjnene. Hendes undersøgelse viste, at synet og trykket i øjet var normalt. En mikroskopisk undersøgelse af øjnenes yderste slimhinde viste små rødlige partier i ydersiden af begge øjne. Indersiden af de nedre øjenlåg var normal. Indersiden øvre øjenlåg i højre side var normal mens der i venstre side var små "kommategn", som var små blødninger. Selve øjet var i øvrigt normalt ud. Hævelser eller blødninger i øjnene forsvinder ofte indenfor 2 døgn. Øjenblødninger udløst af strangulering er helt runde. Undersøgelse herfor skal ske med det samme. Hun vil tro, at de kan forsvinde i

løbet af nogle dage. Kommategnsblødninger kan komme efter slag. Hun ved ikke, hvordan runde blødninger i øjet forsvinder, fx om de aftager sådan, at de bliver til kommetegn. Hun kan således hverken udelukke eller bekræfte, at kommategnsblødningerne er rester efter typiske blødninger fra en strangulering. Bortset fra de små blødninger så alt normalt ud. Hun foretog sin undersøgelse Ca. 1,5 døgn efter patienten blev indlagt.

Vidnet, C, var til stede.

Retten vejledte vidnet om vidnefritagelsesreglerne og om vidneansvaret.

Vidnet forklarede, at han er tiltaltes far og beskikket bistandsværge under tiltaltes indlæggelse. Tiltalte mistede sin mor, da han var 3 år. Som barn var tiltalte et som andre børn, men i 3. klasse voldte hans ordblindhed ham problemer. Han kom bagud i skolen og blev mobbet, både med det og med at han ingen mor havde. Han skiftede skole flere gange, men hverken skolerne eller andre myndigheder ville anerkende hans ordblindhed, og derfor heller ikke yde ham den hjælp, som han havde brug for. Det er senere konstateret, at han er ordblind. Tiltalte blev undersøgt og erklæret mentalt retarderet. Vidnet er uenig i dette, men det medførte, at myndighederne alene havde mulighed for at tilbyde tiltalte den hjælp, som andre retarderede kunne få. Det var først, da han kom på ..., at begyndte at trives. Tiltalte psykiske lidelse begyndte at blusse op omkring 3. klasse. Tiltalte har fået medicin i store mængder, men ikke egentlig hjælp i form af psykologbehandling. Det er vidnets opfattelse, at tiltaltes lidelse skyldes mobning og dårlig trivsel på grund af manglende relevant hjælp. Han kontaktede politiet i november 2018, fordi tiltalte var stukket af hjemmefra med en kniv. Han var bekymret, fordi tiltalte er psykisk syg. Tiltalte har fortalt, at han hører stemmer, og at de siger, at han skal dræbe andre og sig selv. Tiltalte blev indlagt efter at politiet fandt ham, og han har siden da kun været hjemme på besøg. Det er hans opfattelse, at hvis tiltalte havde fået den hjælp, som han havde brug for og var blevet taget alvorligt, så var denne sag ikke opstået.

...

Retten hævet kl. 16.20.]

Der har været fremlagt politiattest af 23. juni 2019 og fotomappe.

Af politiattesten fremgår, at der ved undersøgelse af F den 23. juni 2019 kl. 00.30 på X-sygehuset, blev konstateret følgende objektive fund:

"Hovedet: blå mærker, især ve. kæbe og begge øjne. Sår i hovedbunden. Næseblod.

Øjne: Blåt øje og blodsprængning omkring øjnene.

Mund: Sår på tungen.

Hals: = Røde mærker efter halsgreb.

Torax = ømhed ved hø. side, nederste ribben.

Hø. hånd = blå og røde mærker

Ve. hånd = hudafskrabning

Knæ: Hudafskrabning på begge knæ"

Speciallæge i psykiatri, Michael Andreassen, har i en erklæring af 11. november 2019 blandt andet udtalt følgende:

”Konklusion

T er ved den retspsykiatriske undersøgelse sindssyg og det må antages også at have været tilfældet på tidspunktet for den påsigtede handling. Han er ved flere undersøgelser vurderet særdeles dårligt begavet, men nok mere retteligt ved sidste undersøgelse vurderet til at være lettere mentalt retarderet. Det kan ikke antages, at han har været under indflydelse af hverken alkohol eller narkotika på tidspunktet for det påsigtede.

Han er på det foreliggende født under lidt usikre sociale forhold, idet moderen på det formentlig har haft en psykiatrisk lidelse, og dør af et epilepsianfald, allerede da T er tre år gammel, efter familien er rejst fra Danmark til Færøerne. Han har herefter opvækst alene med faderen, indtil faderen, hvor han er 11 år, får en samlever og observanden da en stedmor.

Skolegangen var præget af sen skolestart og præget af de første leveår med upåfaldende adfærd og også i børnehaven, men efter de første skoleår tilkommer der betydelige problemer med at følge med fagligt og også fungere socialt og han bliver udsat for mobning.

På et tidspunkt efter puberteten udvikles der på det foreliggende tiltagende hørelsehallucinationer, af tiltagende aggressiv art og observanden får i 2014 kontakt til Børne- og Ungdomspsykiatrien af denne årsag. Han bliver der, forudgået af flere undersøgelser, vurderet dels som ordblind og der foranstaltes også en WISC-undersøgelse (intelligenstest), der viser at han er begavet svarende til middelsvær mental retardering med en IQ på 46.

Han bliver i årene efter, diagnosticeret med en psykotisk lidelse, paranoid skizofreni. Han har allerede på daværende tidspunkt flere aggressive gennembrud, blandt andet truer han også familien med en kniv og bliver af den grund indlagt. På det tidspunkt udviser han på det foreliggende også ret svære psykotiske symptomer, blandt andet med oplevelse af at personers identitet forsvinder og deres person bliver overtaget af en anden.

Som 18-årig bliver han tilknyttet Voksenpsykiatrien, hvor man ved flere lejligheder vil forsøge at få etableret en psykologisk undersøgelse, men grundet hans dårlige psykiske tilstand afstår man det, hvilket så først bliver udført efter den nu påsigtede handling. Ved denne undersøgelse udfærdiget oktober 2019 finder man en intelligenskvotient på 66, hvilket givet forholdene må anses at være et mere retteligt billede af observandens niveau, givet dels en stabil indflydelse af at være indlagt i Psykiatrisk Afdeling og i særdeleshed en antipsykotisk behandling, der har stabiliseret hans psykiske tilstand og bedret hans kognitive funktioner.

Observanden har fortsat under opholdet voldsomme ruminationer med kommandoer fra stemmer, både inden for hovedet og uden for hovedet, som dikterer ham at han skal dræbe. Derudover har han tydelige tankeforstyrrelser og persekutoriske forestillinger.

Disse er imidlertid ikke så udtalte, idet det er forstyrrelse af sanserne, der er det mest udtalte og på den baggrund vurderes det, at han er lidende af en svær psykotisk lidelse, formentlig uddifferentieret skizofreni, der entydigt placerer observanden i personkredsen af straffelovens § 16, stk. 1. Muligvis er han også omfattet af straffelovens § 16, stk. 2, givet hans dårlige begavelse med en IQ på 66 svarende til lettere mental retardering.

Imidlertid er baggrunden for det påsigtede, den udtalte udadrettede farlighed på basis af hans vrangforestillinger som gør, at såfremt han kendes skyldig i det påsigtede, vil

man som mest formålstjenlige foranstaltning jf. straffelovens § 68, 2. punkt, for at undgå recidiverende handlinger, anbefale dom til anbringelse i psykiatrisk Afdeling. Det skal bemærkes, at observandens personfarlighed er uforudsigelig, ganske vilkårlig og den kan rettes mod stort set alle, afhængig af hvem der måtte være i nærheden. Ligeledes skal bemærkes, at om end den instituerede antipsykotiske behandling med Leponex har haft en gavnlig effekt, persisterer vrangforestillingerne stadigvæk.”

Speciallæge i psykiatri, Michael Andreassen, har den 4. januar 2020 erklæret, at forelæggelse af bistandsværgens bemærkninger, ikke gav grundlag for at ændre eller tilføje noget til erklæringens konklusion.

Sagen har været forelagt Retslægerådet, der i en erklæring af 10. marts 2020 har udtalt følgende:

”Med sagens tilbagesendelse skal Retslægerådet på baggrund af fremsendte akter med retspsykiatrisk erklæring af 11. november 2019 ved speciallæge i psykiatri Michael Andreassen, udtale, at T er sindssyg og har været det på tidspunktet for det påsigtede. Han var da ikke påvirket af alkohol eller rusmidler. T er mentalt retarderet i lettere grad. Han lider ikke af epilepsi.

Da T var to år flyttede forældrene fra Jylland til Færøerne, men året efter døde moderen, og T er opvokset med faderen indtil sit 11. år, hvor faderen fik en samlever. T har fem halvsøskende, heraf tre fælles børn mellem faderen og samleveren. T havde i de første 5 skoleår betydelige problemer, flyttede til anden skole og efter 7. klasse var han hjemme et år, men startede herefter på specialskole. Efter en ny pause fuldførte han 8. klasse i en revalideringsinstitution. I skoletiden fik han ekstraundervisning på grund af ordblindhed, havde problemer med at følge med og blev holdt ude af socialt fællesskab. Efter skolegangen en tid haft ansættelse i revalideringsinstitutionen. T er boligløs og har ikke børn.

T blev i 2013 henvist til børnepsykiatrisk udredning efter at have været hallucineret i fem måneder med stemmer, der forsøger at styre ham og begå selvskade. Han har vrangforestillinger, oplever tanketyveri og legemlige påvirkningsfornemmelser og periodevis selvmordstanker. Han sættes i antipsykotisk medicinsk behandling med en vis effekt.

Der er udført IQ test i 2006, 2010 og 2014, hvor IQ fandtes til henholdsvis 43. 40 46. Ved seneste undersøgelse i 2019 er IQ bestemt til 66. Ved skanning og elektroencefalografisk undersøgelse af hjernen er intet abnormt påvist. I 2017 overgår T til behandling i voksenpsykiatrien under diagnoserne paranoid skizofreni og mental retardering af middelsvær grad. Ved indlæggelse i november 2018 efter truende adfærd i hjemmet er T psykotisk. T bæltefikseres flere gange på grund af farlig adfærd over for personale og medpatienter. T sættes i behandling med klozapin, et stærkt virkende antipsykotisk middel. T drikker sjældent alkohol og har ikke indtaget andre rusmidler.

Ved aktuelle undersøgelse oplyser T, at han 12-13 år gammel oplevede stemmehøring, først inde i hovedet, senere udenfor, der fremsatte bebrejdelser mod ham og opfordrede til farlig aggressiv adfærd over for andre - undertiden på kommanderende vis. Han oplevede, at andre havde taget faderens udseende, og ved at kigge sig selv i spejlet så han bizarre kropslige ændringer. Han har haft vrangagtige sansningsoplevelser. Han

føler sig styret af andre, som kan høre hans tanker. I korte perioder har han været trist, men ikke haft svære stemningssymptomer. T fremtræder tung begavet, stillestående og udtaler sig i korthed. Den emotionelle kontakt er dårlig både formelt og emotionelt. På behandlingen med klopazepam er der sket en vis bedring, men det vurderes, at T er personfarlig på uforudsigelige og vilkårlig vis.

Retslægerådet finder herefter T omfattet af straffelovens §16, stk. 1, og sandsynligvis også af § 16. stk. 2. Retslægerådet skal, såfremt han findes skyldig, som mest formålstjenlig foranstaltning til imødegåelse af en betydelig, men af hans psykiske helbredstilstand i høj grad afhængig, risiko for fremtidig ligeartet kriminalitet. jf. straffelovens § 68, 2. pkt., anbefale dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling."

Speciallæge i psykiatri, Michael Andreassen, har i en erklæring af 3. juli 2020 blandt andet udtalt følgende:

"I e-mail modtaget d. 2. juli fra Vicepolitimesteren, fremgår at SOSU-assistent på Psykiatrisk afdeling i X-by D i anledning af at være refereret i interview af 5. november 2019 i den retspsykiatriske erklæring af 11. november 2019, har fremsendt en e-mail til politimesteren hvori han bestrider sine udtalelser som nedenfor refereret.

Der er på den baggrund, anmodet om en udtalelse i forhold til Ds udsagn. Herudover er der anmodet om, at oplyse om de pågældende oplysninger fra SOSU-assistent D har haft selvstændig betydning for konklusionen i den retspsykiatriske erklæring, og i givet fald hvilken.

Indledningsvis kan oplyses, at D var tilstede i forbindelse med interviewet med mentalobservanden i egenskab at være kontaktperson for denne og skulle bistå med praktiske oplysninger og hjælp til evt. oversættelse fra færøsk til dansk, hvilket der dog ikke var større behov for.

I den forbindelse blev han udspurgt, om hans viden om og indtryk af observanden. Hans udtalelser som er refereret nedenfor i citat fra erklæringen, blev nedskrevet under det korte interview.

"Interview af D, SOSU-assistent som er kontaktperson for observanden, fremgår ved samtale d.d. følgende.

Han oplyser i overensstemmelse med de øvrige oplysninger og uddyber med, at observanden i væsentlig grad er forpint af forestillinger, som typisk er en kommanderende stemme, men også skygger, som han oplever sidder ved siden af ham.

Observanden kæder skyggen og stemmen sammen, således at han mener at det er skyggen, som giver ham kommandoer og dikterer at han skal dræbe. Adspurgt fortæller kontaktpersonen, at observanden har oplyst, at der er ingen forskel på om det er mænd eller kvinder han skal dræbe, er det mænd vil han i så fald forsyne sig med et våben, hvis det var nødvendigt. Derudover oplyser han, at de er meget opmærksomme på den udadrettede farlighed, som observanden er i besiddelse af."

På den baggrund fastholder jeg det refererede fra samtalen som beskrevet i erklæringen.

Derudover kan det oplyses, at det citerede på ingen måde har haft selvstændig betydning, hverken på diagnoser eller forslag til foranstaltning, som udelukkende er baseret på observandens psykiatriske journaler, oplysninger fra Politiets afhøringsrapporter, psykologiske undersøgelser, egen objektiv vurdering og samtale med observanden.

Jeg finder derfor intet belæg for at ændre i erklæringen."

Tiltalte er ikke tidligere straffet.

Tiltalte har under denne sag været frihedsberøvet i surrogat fra den 22. juni 2019.

Nævningernes erklæringer

Nævningerne har svaret benægtende på Hovedspørgsmål 1:

"Er tiltalte T – bortset fra spørgsmålet om eventuel straffrihed i medfør af straffelovens § 16, stk. 1 – skyldig i forsøg på manddrab efter straffelovens § 237, jf. § 21,

ved den 22. juni 2019 i X-by at have forsøgt at dræbe F

ved mindst en gang at have taget halsgreb/kvælertag bagfra på hende,

og/eller

ved mindst en gang at have bevirket, at hun fik banket/slået sit hoved ind i et stengærde eller andet hårdt underlag,

og/eller

ved mindst en gang at have forsøgt at kvæle hende ved at sno et halstørklæde rundt om hendes hals,

og/eller

ved mindst en gang at have taget halsgreb/kvælertag på hende forfra

og/eller

ved mindst en gang at have trampet hende i hovedet."

Tiltalte frifindes derfor for den principale del af anklageskriftet vedrørende forsøg på manddrab.

Nævningerne har svaret bekræftende på Subsidiært hovedspørgsmål 1 A:

"Er tiltalte T – bortset fra spørgsmålet om eventuel straffrihed i medfør af straffelovens § 16, stk. 1 – skyldig i vold efter straffelovens § 244,

ved den 22. juni 2019 i X-by at have udøvet vold mod F

ved mindst en gang at have taget halsgreb/kvælertag bagfra på hende,

og/eller

ved en gang at have hevet hende op fra jorden i hendes hår."

Tiltalte er derfor skyldig i overtrædelse af straffelovens § 244 for så vidt angår dette spørgsmål.

Nævningerne har svaret benægtende på Subsidiært hovedspørgsmål 1 B:

"Er tiltalte T – bortset fra spørgsmålet om eventuel straffrihed i medfør af straffelovens § 16, stk. 1 – skyldig i vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter efter straffelovens § 245, stk. 1,

ved den 22. juni 2019 i X-by at have udøvet vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter mod F

ved mindst en gang at have bevirket, at hun fik banket/slået sit hoved ind i et stengærde eller andet hårdt underlag."

Tiltalte frifindes derfor for overtrædelse af straffelovens § 245, for så vidt angår dette spørgsmål.

Nævningerne har svaret benægtende på Subsidiært hovedspørgsmål 1 C:

"Er tiltalte T – bortset fra spørgsmålet om eventuel straffrihed i medfør af straffelovens § 16, stk. 1 – skyldig i forsøg på vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter efter straffelovens § 245, stk. 1, jf. til dels § 21,

ved den 22. juni 2019 i X-by at have forsøgt at udøve vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter mod F

ved mindst en gang at have forsøgt at kvæle hende ved at sno et halstørklæde rundt om hendes hals."

Tiltalte frifindes derfor for overtrædelse af straffelovens § 245, for så vidt angår dette spørgsmål.

Nævningerne har svaret bekræftende på Subsidiært hovedspørgsmål 1 D:

"Er tiltalte T – bortset fra spørgsmålet om eventuel straffrihed i medfør af straffelovens § 16, stk. 1 – skyldig i vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter efter straffelovens § 245, stk. 1,

ved den 22. juni 2019 i X-by at have udøvet vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter mod F

ved mindst en gang at have taget halsgreb/kvælertag på hende forfra."

Tiltalte er derfor skyldig i overtrædelse af straffelovens § 245, for så vidt angår dette spørgsmål.

Nævningerne har svaret bekræftende på Subsidiært hovedspørgsmål 1 E:

"Er tiltalte T – bortset fra spørgsmålet om eventuel straffrihed i medfør af straffelovens § 16, stk. 1 – skyldig i vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter efter straffelovens § 245, stk. 1,

ved den 22. juni 2019 i X-by at have udøvet vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter mod F

ved mindst en gang at have trampet hende i hovedet."

Tiltalte er derfor skyldig i overtrædelse af straffelovens § 245, for så vidt angår dette spørgsmål.

Nævningerne har svaret bekræftende på Mere subsidiært hovedspørgsmål 1 F:

"Er tiltalte T – bortset fra spørgsmålet om eventuel straffrihed i medfør af straffelovens § 16, stk. 1 – skyldig i vold efter straffelovens § 244,

ved den 22. juni 2019 i X-by at have udøvet vold mod F

ved mindst en gang at have bevirket, at hun fik banket/slået sit hoved ind i et stengærde eller andet hårdt underlag."

Tiltalte er derfor skyldig i overtrædelse af straffelovens § 244, for så vidt angår dette spørgsmål.

Nævningerne har svaret benægtende på Mere subsidiært hovedspørgsmål 1 G:

"Er tiltalte T – bortset fra spørgsmålet om eventuel straffrihed i medfør af straffelovens § 16, stk. 1 – skyldig i forsøg på vold efter straffelovens § 244, jf. § 21

ved den 22. juni 2019 i X-by at have forsøgt at udøve vold mod F

ved mindst en gang at have forsøgt at kvæle hende ved at sno et halstørklæde rundt om hendes hals."

Tiltalte frifindes derfor for overtrædelse af straffelovens § 244, for så vidt angår dette spørgsmål.

Tiltalte T er således skyldig i overtrædelse af straffelovens § 244 og § 245.

Nævningerne har svaret bekræftende på Tillægsspørgsmål 2:

"Er tiltalte T straffri efter straffelovens § 16, stk. 1, fordi han på gerningstidspunktet var utilregnelig på grund af sindssygdom eller en tilstand, der må sidestilles hermed?"

Tiltalte er således omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, og dermed straffri.

Sanktionsspørgsmålet

I den Retspsykiatriske Erklæring er det anført, at tiltalte besidder en udtalt udadrettet farlighed på basis af vrangforestillinger. Speciallægen bemærker i erklæringen, at tiltaltes personfarlighed er uforudsigelig og ganske vilkårlig, og at vrangforestillingerne består, selvom tiltalte har haft gavnlig effekt af medicinsk behandling. Det anbefales i erklæringen som den mest formålstjenlige foranstaltning for at undgå lignende kriminalitet, at tiltalte dømmes til anbringelse i psykiatrisk afdeling.

Retslægerådet vurderer, at tiltalte er personfarlig på uforudsigelig og vilkårlig vis og anbefaler som mest formålstjenlig foranstaltning til imødegåelse af en betydelig, men af tiltaltes psykiske i høj grad afhængig risiko for fremtidig ligeartet kriminalitet dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling.

Retten finder efter de udarbejdede erklæringer og tiltaltes fremtræden i retten at kunne lægge til grund, at tiltaltes § 16, stk. 1 tilstand ikke er forbigående. Herefter, på baggrund af de ovenfor fremhævede oplysninger om tiltaltes bestående, uforudsigelige og vilkårlige personfarlighed og henset til karakteren af den kriminalitet, som tiltalte er fundet skyldig i, finder retten det formålstjenligt med henblik på at forebygge yderligere lovovertrædelser at træffe bestemmelse en foranstaltning, jf. straffelovens § 68, 2. pkt.

Da retten med de ovenstående momenter ikke finder, at mindre indgribende foranstaltninger er tilstrækkelige, skal tiltalte anbringes i psykiatrisk afdeling. Af de samme grunde finder retten ikke, at der er grundlag for at fravige udgangspunktet i straffelovens § 68 a, stk. 2, hvorefter der i almindelighed ikke fastsættes en længstetid for foranstaltningen, når der har været tale om en alvorlig voldsforbrydelse.

Erstatning

Retsformanden tager erstatningspåstanden nedlagt på vegne af F til følge som nedenfor bestemt.

Der er ikke mod tiltaltes protest og uden dokumentation for behov for yderligere sygemelding end 33 dage grundlag for at tilkende erstatning for svie og smerte i videre omfang, jf. erstatningsansvarslovens § 3. Erstatningen herfor fastsættes til 5.280 kr.

Tiltalte er dømt for at have udøvet vold, herunder vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter mod F. Henset til, at de dokumenterede skader som følge af volden er begrænsede, er der ikke grundlag for at tilkende godtgørelse i medfør af erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3.

Thi kendes for ret:

Tiltalte T skal anbringes i psykiatrisk afdeling

Der fastsættes ingen længstetid for foranstaltningen.

Tiltalte skal inden 14 dage til F betale erstatning med

5.280 kr.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

...
sorenskriver